

Zarb Adami proti Maltě, rozsudek ze dne 20. 6. 2006

Stěžovatel: Zarb Adami

Žalovaný stát: Malta

Číslo stížnosti: 17209/02

Datum: 20.06.2006

Článek Úmluvy: čl. 14

čl. 27

čl. 34

čl. 4

čl. 41

čl. 44

čl. 6

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: diskriminace, otroctví a nevolnictví, pohlaví, spravedlivý proces, srovnatelná situace

Významnost: 1

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

ČTVRTÁ SEKCE

20. června 2006

VĚC ZARB ADAMI

(rozsudek ve věci Zarb Adami v. Malta)

Evropský soud pro lidská práva - Čtvrtá sekce (dále jen „Soud“) zasedající jako senát, který tvořili soudci Sir Nicolas Bratza, předseda, J. Casadevall, K. Traja, L. Garlicki, J. Borrego Borrego a L. Mijovičová a dále J. Filletti, ad hoc soudce, a T.L. Early, tajemník sekce, po projednání na neveřejném zasedání ve dnech 24. května 2005 a 30. května 2006, vynesl posledně uvedeného data následující rozsudek:

POSTUP

1. Případu předcházela stížnost (č. 17209/02) proti Republice Malta předložená Soudu podle čl. 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) maltským občanem Maurice Zarbem Adamim (dále jen „stěžovatel“) dne 22. dubna 2002.
2. Stěžovatel byl zastoupen I. Refalem a T. Comodini Cachiovou, advokáty vykonávajícími praxi ve Vallettě, Malta. Maltská vláda (dále jen „Vláda“) byla zastoupena svým zmocněncem P.

Camillerim, generálním prokurátorem, a P. Grechem, náměstkem generálního prokurátora.

3. Stěžovatel tvrdil, že byl diskriminován z důvodu pohlaví při plnění společenské povinnosti vykonávat funkci porotce (čl. 14 Úmluvy ve spojení s čl. 4 § 3 a čl. 6).
4. Stížnost byla přidělena Čtvrté sekci Soudu (ustanovení 52 § 1 Jednacího řádu Soudu).

V rámci této sekce byl k posouzení případu (čl. 27 § 1 Úmluvy) vytvořen senát, jak stanoví ustanovení 26 § 1 Jednacího řádu Soudu. G. Bonello, soudce zvolený za Maltu, ze zasedání odstoupil (ustanovení 28 Jednacího řádu Soudu). V důsledku toho Vláda jmenovala pana J. Fillettiho jako soudce ad hoc.

5. Rozhodnutím ze dne 24. května 2005, jež následovalo po jednání o přípustnosti a o meritu (ustanovení 54 § 3 Jednacího řádu Soudu), prohlásil Soud stížnost za přípustnou.
6. Stěžovatel, nikoli však Vláda, předložil další písemné stanovisko (ustanovení 59 § 1 Jednacího řádu Soudu).

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

1. Okolnosti případu
2. Stěžovatel je maltský občan a žije ve městě Attard, Malta.
3. Fakta případu, jak je předložily strany, lze shrnout následovně.
4. Pozadí případu
5. Stěžovatel je farmaceutem na Maltě. Od roku 1971 byl zařazen na seznam porotců a na tomto seznamu zůstal do roku 2005.
6. V letech 1971 až 1997 byl stěžovatel vyzván, aby sloužil jako porotce ve třech různých trestních řízeních. Při těchto příležitostech byl vyzván sloužit jako porotce a jako předseda poroty.
7. V roce 1997 byl stěžovatel opět povolán dostavit se k trestnímu soudu jako porotce. Tentokrát se k požadovanému dni nedostavil a 14. dubna 1997 mu byla udělena pokuta ve výši 100 maltských lir (MTL) - přibližně 240 euro (EUR).
8. Ústavní řízení
9. Jelikož stěžovatel pokutu nezaplatil, předložil vedoucí kanceláře soudu dne 11. června 1997 stížnost trestnímu soudu. Požádal soud, aby si stěžovatele předvolal a/nebo aby změnil uloženou pokutu na odnětí svobody.
10. Při jednání před trestním soudem dne 26. června 1997 stěžovatel uvedl, že pokuta, jež mu byla uložena, je v rozporu s ústavou a že je porušením jeho základních práv. Zejména pak tvrdil, že tato sankce je diskriminační ve smyslu článku 45 Ústavy a článku 14 Úmluvy ve spojení s článkem 4 § 3 písm. d), protože na něho nakládá břemena a povinnosti, jimž ostatní osoby ve stejném postavení nejsou podrobeny. Kromě toho zákon a/nebo vnitrostátní praxe vyjímají osoby ženského pohlaví ze služby porotce, zatímco mužům se de facto takováto výjimka neuděluje.
11. Po zvážení, že stěžovatelova stížnost je nejen pouze malicherná a/nebo kverulantská, postoupil ji trestní soud dne 19. září 1997 civilnímu soudu (první komoře).
12. Před civilním soudem stěžovatel tvrdil, že maltský systém penalizuje muže a zvýhodňuje ženy, protože ze statistických údajů vyplývá, že během posledních pěti let sloužilo jako porotci pouze 3,05% žen oproti 96,95% mužů. Kromě toho, povinnost sloužit jako porotce nebyla rovnoměrně rozdělována, ale byla ukládána pouze velmi malé části obyvatelstva: v roce 1997 bylo na seznam porotců zapsáno pouze 3,4% ze seznamu voličů. V praxi to znamenalo, že jakmile byl někdo zapsán na seznam porotců, zůstal zde až do doby, kdy pro to ztratil kvalifikaci, zatímco ostatní, kteří rovněž splňovali všechny požadavky, byli de facto z této občanské povinnosti vyjmuti.
13. V rozsudku ze dne 5. února 1999 civilní soud stěžovatelovy návrhy zamítl. Soud konstatoval, že zákon, který stanoví, že každý Malťan, který dosáhl věku dvaceti jednoho roku, může sloužit jako porotce, nečiní mezi občany žádné rozdíly. Neexistuje zde žádný specifický rozdíl mezi

muži a ženami. Pokud jde o praxi kritizovanou stěžovatelem, ten neodůvodnil své tvrzení, že existují další osoby volitelné do funkcí porotců, kterým se podařilo vyhnout se jejich povinností. Kromě toho stěžovatel se nesnažil docílit výjimky ze služby porotce v souladu s vnitrostátním právem.

14. Civilní soud rovněž konstatoval, že stěžovatel neprokázal, že s ním bylo zacházeno rozdílně v takové míře, že břemena a povinnosti mu uložené byly větší než břemena a povinnosti uložené jiné osobě. Zejména nebylo prokázáno, že lidé, kteří byli na seznamu porotců stejně dlouho jako stěžovatel, byli z něho vyškrtnuti bez vážného důvodu, nebo že osoby, které byly v situaci srovnatelné se situací stěžovatele, nebyly do seznamu zahrnuty. Stěžovatel rovněž nepředložil žádný důkaz prokazující, že rozdíly mezi ženami a muži povolanými sloužit jako porotci byly důsledkem záměru diskriminovat mezi pohlavími nebo poskytovat neoprávněnou výhodu ženám oproti mužům.
15. Stěžovatel se proti tomuto rozsudku odvolal dne 5. února 1999 k Ústavnímu soudu. Zejména uvedl, že existence diskriminace byla jasně prokázána statistikou, kterou předložil. Vzhledem k těmto faktům nebylo nutné prokazovat diskriminační úmysl na straně státních orgánů.
16. Ve svém podání stěžovatel připomněl, že služba porotce je břemenem, protože na osobě vyžaduje, aby opustila svou práci za účelem účastnit se pravidelně soudních jednání; kromě toho se tím ukládá morální břemeno rozhodnout o vině či nevině určité osoby. Podle maltské Ústavy a Úmluvy mají být sociální břemena rozdělena spravedlivě. Avšak ze statistiky vyplývá, že seznam předsedů sestával z 0,74% žen a 99,26% mužů a že seznam porotců představoval pouze 3,4% seznamu voličů.
17. V rozsudku ze dne 2. listopadu 2001 Ústavní soud stěžovatelovo odvolání zamítl a potvrdil rozsudek civilního soudu.
18. Ústavní soud zopakoval, že ani zákon ani administrativní pravidla týkající se vytváření seznamu porotců nejsou nikterak diskriminační. Statistiky ve skutečnosti ukázaly na to, že počet žen v roce 1996 činil 145 (téměř dvojnásobek ve srovnání s předchozím rokem) a že tento počet na seznamu porotců vzrostl v roce 1997 na 2490. Byl tudíž zahájen nezvratný administrativní postup s cílem uvést počet žen na seznamu do souladu s počtem mužů.
19. Ústavní soud však uznal, že počet žen skutečně povolaných ke službě porotců byl velmi nízký: pouze pět v letech 1995, 1996 a 1997. To bylo jasně důsledkem postupu při výběru poroty, při němž se vyhodnocují důvody volající pro a proti volbě určité osoby jako porotce. Výsledky závisely na mnoha faktorech, jako například prvku štěstí, napadením ze strany obhajoby a výjimkách poskytnutých soudy. Je pravdou, že ženy byly vyjmuty ze služby porotců z důvodů sociálních, rodinných a kulturních; to však bylo legitimní a zákonné, pokud to bylo důsledkem požadavků obhajoby, prokurátorů nebo předsedajícího soudce.
20. Ústavní soud rovněž souhlasil, že se ukazuje, že způsob, jakým byl seznam porotců sestavován, stranil situaci, při které osoba, jestliže byla zařazena na seznam, pak zde zůstala až do doby, kdy překročila věkovou hranici. Proto stěžovatelova stížnost, že tento systém trestal osoby, které již byly zařazeny na seznam, může být odůvodněná. Ústavní soud proto navrhl, aby uvedený systém byl změněn a aby byl seznam periodicky měněn s cílem vyloučit ty osoby, které již dříve byly ke službě porotce povolány.
21. Pokud jde o aplikovatelnost článku 14 Úmluvy, Ústavní soud konstatoval, že služba porotce by měla být pokládána za „službu, která tvoří součást běžných občanských povinností“ ve smyslu článku 4 Úmluvy, takže článek 14 zde hraje svou roli. Ústavní soud však měl za to, že na stěžovatele nebylo uvaleno příliš těžké břemeno, protože v průběhu sedmnácti let sloužil jako porotce pouze třikrát. Tato okolnost jej nijak neopravňuje k tomu, aby vzal zákon do svých rukou a aby ignoroval soudní obsílku. Namísto toho měl stěžovatel použít řádných opravných prostředků, které měl k dispozici, jako například podání žádosti u příslušného soudu o vynětí ze služby porotce. Kdyby byla jeho žádost zamítnuta, byl by se mohl proti tomu odvolat.
22. Ústavní soud rovněž zamítl stěžovatelovo tvrzení, že pokuta, která mu byla udělena, byla diskriminační. Ústavní soud dále poznamenal, že každý, kdo byl pokutován příslušným soudem,

je ze zákona povinen pokutu zaplatit a že každý, kdo nařízení soudu neuposlechne, podléhá sankci.

23. Stěžovatelova žádost o výjimku ze služby porotce
24. Blíže neuvedeného dne v roce 2003 poslal stěžovatel petici vedoucímu kanceláře trestního soudu. Uvedl v ní, že podle vládního věstníku ze dne 28. srpna 2003 bylo jeho jméno zařazeno na seznam porotců a na seznam speciálních porotců. On však je přednášejícím na Maltské univerzitě, a proto žádá o výjimku ze služby porotce na základě článku 604 odst. 1 trestního zákona (dále jen „TZ“).
25. Rozhodnutím ze dne 23. října 2003 vedoucí kanceláře trestního soudu stěžovatelovu petici zamítl.
26. Když byl stěžovatel opět povolán ke službě porotce v jiném procesu v roce 2004, požádal o osvobození od služby porotce s odvoláním na článek 607 TZ. Příslušný vnitrostátní soud jeho žádost zamítl.
27. Dne 18. dubna 2005 stěžovatel opět požádal o osvobození od služby porotce. Odvolal se na článek 604 odst. 1 TZ upravující výjimku pro přednášející na plný úvazek na univerzitě. Dne 25. dubna bylo jeho žádosti vyhověno.
28. Relevantní vnitrostátní právo
29. Podle článku 603 odst. 1 TZ:

„Každá osoba od věku dvacet jedna let s pobytem na Maltě a s maltským občanstvím může být povolána ke službě porotce, pokud má takováto osoba adekvátní znalost maltského jazyka, je bezúhonná a je způsobilá sloužit jako porotce.“

31. Tvorba seznamu porotců je upravena článkem 605 TZ. Seznam sestavují komisař policie se dvěma úředníky a s vedoucí kanceláře soudů. Je publikován ve vládním věstníku v srpnu každého roku. Do patnácti dnů od publikace může každá osoba, která nemá kvalifikaci požadovanou zákonem pro porotce a přeje si být ze seznamu vyškrtuta, podat žádost trestnímu soudu. Soud pak projedná stížnosti sumárně a vedoucí kanceláře vyznačí na seznamu každou opravu, o níž soud může rozhodnout. Poté jsou jména porotců zapsána na separátní hlasovací lístky a každý měsíc jsou tyto lístky taženy.
32. Podle článku 604 TZ:

„(1) Z povinnosti služby porotce jsou osvobozeny následující osoby:

Členové Sněmovny reprezentantů, soudci, kněží, členové ozbrojených sil Malty, osoby zastávající funkci vedoucího vládního departmentu a jejich zástupci, úředníci, vedoucí kanceláře soudů, univerzitní profesori, učitelé státních středních, základních a technických škol, okresní úřední lékaři, zdravotní inspektoři, vrchní probační úředník a probační úředníci.

(2) Kromě toho soud může, na žádost podanou za tímto účelem, vyjmout ze služby porotce každého lékárníka z vesnice a každého lékaře, chirurga či porodníka, kteří skutečně vykonávají své povolání, a obecně každou osobu, která dosáhla věku šedesáti let, pokud v některém zvláštním případě nedospěje soud k opačnému názoru z důvodu spravedlnosti.

(3) Osoba, která pečuje o rodinu nebo o osobu, která trpí fyzickou či mentální vadou, je rovněž vyjmuta ze služby porotce.“

32. Článek 607 TZ stanoví, že každá osoba, která nemá kvalifikaci nebo není povinna sloužit jako porotce, nebo může mít zvláštní důvody požádat o vyjmutí ze služby porotce, může tuto věc předložit soudu ve formě žádosti, která bude založena do čtyř dnů po písemném obeslání. Soud může, „shledá-li uvedené důvody závažnými, ... nařídít vedoucímu kanceláře soudu, aby jméno této osoby vyškrtl“).

33. Podle článku 609 TZ, jestliže se obeslaná osoba (tj. osoba povoláná sloužit jako porotce) nedostaví k soudu v době stanovené v obsílce, bude soudem potrestána pokutou a může být donucena sloužit jako porotce na základě příkazu k eskortě nebo zatčení. Soud může, na základě žádosti podané za tímto účelem, pokutu vrátit, je-li přesvědčen, že existoval závažný důvod pro to, aby se uvedená osoba nedostavila.

PŘÁVNÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Údajné porušení článku 14 Úmluvy ve spojení s článkem 4 § 3 písm. d)
2. Stěžovatel měl za to, že způsob, jakým mu byla uložena povinnost služby porotce, byla diskriminační povahy. Odvolal se na článek 14 Úmluvy ve spojení s článkem 4 § 3 písm. d).

Relevantní část uvedeného ustanovení zní takto:

„1. Nikdo nesmí být držen v otroctví nebo nevolnictví.

2. Od nikoho se nebude vyžadovat, aby vykonával nucené nebo povinné práce.
3. Za „nucenou nebo povinnou práci“) se pro účely tohoto článku nepovažuje:

(d) práce nebo služba, která tvoří součást běžných občanských povinností.“

35. Článek 14 Úmluvy zní takto:

„Užívání práv a svobod přiznaných touto Úmluvou musí být zajištěno bez diskriminace založené na jakémkoli důvodu, jako je pohlaví, rasa, barva pleti, jazyk, náboženství, politické nebo jiné smýšlení, národnostní nebo sociální původ, příslušnost k národnostní menšině, majetek, rod nebo jiné postavení.“

1. Aplikovatelnost článku 14 Úmluvy ve spojení s článkem 4 § 3 písm. d)
2. Podání stran

(a) Vlášda

36. Vlášda měla za to, že článek 14 Úmluvy ve spojení s článkem 4 § 3 písm. d) není aplikovatelný na fakta daného případu.
37. Vlášda uvedla, že služba porotce je nepochybně „běžnou občanskou povinností“) založenou na sociální solidaritě, která se ukládá občanům s cílem zabezpečit demokratizaci procesu správy trestní justice, a že určitá osoba se posuzuje podle jejího společenského postavení. To stěžovatel nepopíral. Takže služba porotce nemůže být „nucenou nebo povinnou prací“) ve smyslu článku 4 § 2 Úmluvy. Aplikovatelnost tohoto ustanovení je vyloučena z důvodu uvedeného v § 3 písm. d).
38. Vlášda dále poznamenala, že stěžovatel, který byl povolán ke službě porotce pouze třikrát za sedmnáct let, si stěžoval pouze na postup, který vedl k vylosování ze seznamu těch osob, které byly volitelné pro službu porotce, a nikoli na způsob výběru osob, které eventuálně tuto službu vykonávaly. Vylosování ze seznamu není „nucenou prací“), jelikož pouhá skutečnost, že se na něm jméno osoby objevilo, ještě nutně neznamená žádnou službu. Ve skutečnosti lze poskytnout výjimku, osoba může být vyloučena nebo se může stát, že její jméno nebude nikdy vybráno. Proto skutečnosti uvedené ve stěžovatelově stížnosti nespádají pod rozsah článku 4 Úmluvy, takže článek 14 není aplikovatelný.

(b) Stěžovatel

39. Stěžovatel poukázal na to, že Ústavní soud kategoricky akceptoval, že služba porotce je

„běžnou občanskou povinností“). Tento názor byl potvrzen principy uvedenými v rozsudcích Soudu ve věci Karlheinz Schmidt a Van Der Mussele (viz Karlheinz Schmidt v. Německo, rozsudek ze dne 18. července 1994, Série A č. 291-B a Van Der Mussele v. Belgie, rozsudek ze dne 23. listopadu 1983, Série A č. 70). V rozsudku uvedeném na druhém místě Soud konstatoval, že pojem „běžná občanská povinnost“) se vztahuje „na jakoukoli práci či službu, která je vymáhána od určité osoby pod hrozbou trestu a k níž se uvedená osoba nepřihlásila dobrovolně“). Stěžovatel zdůraznil, že se ke službě porotce dobrovolně nepřihlásil. Naopak, tato služba na něm byla vymáhána pod hrozbou pokuty, jež mohl být změněn na odnětí svobody. Stěžovatel se odvolal na některé rozsudky (Smith v. Stát Texas ze dne 25. listopadu 1940, 311 U.S. 128 /1941/, Thiel v. Southern Pac.Co. ze dne 20. května 1946, 328 U.S. 217 /1946/ a Brown v. Allen ze dne 9. února 1953, U.S. 433 /1953/), v nichž se Nejvyšší soud Spojených států zabýval otázkami souvisejícími se službou porotce a diskriminací při výběru porotců. Nejvyšší soud USA konstatoval, že služba porotce je občanskou povinností a že porotní systém hraje politickou funkci při uplatňování práva a že je fundamentální v demokratickém systému justice.

40. Podle názoru stěžovatele, jelikož se na službu porotce vztahuje § 3 písm. d) článku 4, pak jediným logickým závěrem je, že fakta daného případu spadají pod rozsah článku 4.

V důsledku toho je článek 14 - ustanovení, které nevyžaduje porušení hmotně právního ustanovení Úmluvy - rovněž aplikovatelný.

2. Hodnocení Soudu

3. Jak Soud konsistentně konstatoval, doplňuje článek 14 hmotně právní ustanovení Úmluvy a jejích Protokolů. Tento článek nemá nezávislou existenci, jelikož má svůj efekt pouze ve vztahu „k užívání práv a svobod“) přiznaných těmito ustanoveními. I když aplikace článku 14 nepředpokládá porušení těchto ustanovení - a v tomto rozsahu je autonomní, nemůže vzniknout prostor pro jeho aplikaci, pokud daná fakta nespádají pod rozsah jednoho nebo více hmotně právních ustanovení (viz mimo jiné Van Raalte v. Nizozemsko*), rozsudek ze dne 21. února 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-1, str. 184, § 33 a Petrovic v. Rakousko**), rozsudek ze dne 27. března 1998, Reports 1998-11, str. 585, § 22).
4. Soud připomíná, že § 2 článku 4 Úmluvy, který zakazuje „nucenou nebo povinnou práci“), zakotvuje jednu ze základních hodnot demokratických společností. Na rozdíl od většiny hmotně právních ustanovení Úmluvy a Protokolů č. 1 a 4 nestanoví článek 4 žádnou úpravu pro výjimky a není z něho možná žádná odchylka podle článku 15 § 2, a to ani v případě veřejného ohrožení státní existence (Siliadin v. Francie, č. 73316/01, § 112, 26. července 2005). Paragraf 3 tohoto ustanovení však stanoví, že pojem „nucená nebo povinná práce“) nezahrnuje, inter alia, „žádnou práci nebo službu, která tvoří součást běžných občanských povinností“).
5. V případě Karlheinz Schmidt v. Německo, kdy povinnost sloužit u hasičů nebo platit namísto této služby finanční příspěvek náležela pouze mužům (viz výše citovaný rozsudek, str.32, § 22), Soud nalezl, že je článek 14 aplikovatelný a prohlásil, že: článek 4 § 3 nemá za účel «limitovat» výkon práva zaručeného v § 2, nýbrž «delimitovat» samotný obsah tohoto práva, protože to vytváří s paragrafem 2 jeden celek a indikuje, co termín «nucená nebo povinná práce» nezahrnuje (ce qui «n' est pas considéré comme travail forcé ou obligatoire»). Za tohoto stavu slouží § 3 jako interpretační pomůcka pro § 2. Čtyři pododstavce paragrafu 3, navzdory jejich různosti, spočívají na hlavní myšlence obecného zájmu, sociální solidarity a na tom, co je normální při řádném běhu věcí.“
6. Soud rovněž zdůraznil, že: „Kritéria, která slouží k delimitaci pojmu «nucená práce» zahrnují pojetí toho, co existuje při řádném běhu věcí. Činnost nebo práce, které jsou samy o sobě běžné, se mohou skutečně stát abnormálními, jestliže výběr skupin nebo jednotlivců povinných je vykonávat je ovládán diskriminačními faktory, což je právě to, o čemž stěžovatel tvrdil, že se za daných okolností stalo.“) (Van der Mussele, rozsudek citovaný výše, str. 22, § 43)

7. V daném případě Soud nevidí žádný důvod, proč by se měl odchýlit od svých nálezů ve dvou výše citovaných rozsudcích. Proto skutečnost, že situace odpovídá pojmu „běžná občanská povinnost“) ve smyslu paragrafu 3 není překážkou pro aplikovatelnost článku 4 Úmluvy ve spojení s článkem 14.
8. Stejně jako účastníci řízení má Soud za to, že nucená služba porotce existující na Maltě je jednou z „běžných občanských povinností“) předvídaných článkem 4 § 3 písm. d). Soud dále připomíná, že stěžovatel se nenabídl ke službě porotce dobrovolně a že jeho nedostavení se mělo za následek uložení pokuty, jež mohla být změněna na odnětí svobody. S ohledem na své úzké sepětí s povinností sloužit spadá povinnost zaplatit pokutu rovněž pod rozsah článku 4 § 3 písm. d) (viz, mutatis mutandis, Karlheinz Schmidt, rozsudek citovaný výše, str. 32, § 23).
9. Je pravdou, jak zdůraznila Vláda (viz výše odstavec 39), že stěžovatel ve svých podáních hlavně kritizoval postup vedoucí k vylosování ze seznamu porotců. To však neznamená, že by jeho stížnost nesměřovala proti výsledkům tohoto postupu, zejména proti tomu, že byl povinen vykonávat občanskou povinnost služby porotce.
10. Z toho vyplývá, že daná fakta spadají pod rozsah článku 4. Článek 14 Úmluvy je tudíž aplikovatelný.
11. Dodržení článku 14 ve spojení s článkem 4 § 3 písm. d)
12. Podání stran

(a) Vláda

49. Vláda uvedla, že stěžovatel akceptoval, že relevantní vnitrostátní ustanovení neznamenají diskriminaci mezi muži a ženami. Proto se zdá, že jeho stížnosti byly namířeny proti administrativní praxi týkající se výběru osob ke službě porotce.
50. Avšak článek 14 Úmluvy nemůže přicházet v úvahu v souvislosti se stížností stěžovatele, že osoba zařazená na seznam není z něho vyškrtuta dříve než zemře nebo je z něho vyjmuta z důvodu věku. Tato údajná praxe se ve skutečnosti aplikovala jak na muže tak i na ženy. Stěžovatelovy stížnosti by tudíž měly být interpretovány v tom smyslu, že v důsledku působení různých faktorů on, jako muž, byl s větší pravděpodobností povoláván ke službě porotce než žena.
51. Vláda poznamenala, že původně byly ze služby porotce vyloučeny všechny ženy. Později byl zákon změněn a ženy mohly žádat, aby jejich jména byla zařazena na seznam porotců. V současné době jak ženy tak i muži mohou být na základě rovnosti povoláni ke službě porotce nebo být z této povinnosti vyjmuti. Takže seznam porotců byl nejdříve seznamem všech mužů, načež pouze postupně byly ženy doplněny a nadále se průběžně doplňují.
52. Pokud jde o statistiku předloženou stěžovatelem, Vláda poznamenala, že v letech 1996 až 1997 vzrostl počet porotců-mužů o méně než 74% (ze 4298 na 7503), zatímco počet porotkyň-žen vzrostl o 1596% (ze 147 na 2494). V každém případě je třeba mít na paměti, že většina porotců byla vybrána z té části obyvatel, kteří jsou aktivní v ekonomice a v zaměstnání. U takových lidí je menší pravděpodobnost, že mají rodinu nebo další důvody pro požadování výjimky.
53. Vláda poukázala na to, že - jak správně konstatoval Ústavní soud - byl zahájen „nezvratný administrativní proces za účelem uvést počet žen zaregistrovaných jako porotkyně do souladu s odpovídajícím počtem mužů“. Od roku 1997, kdy je seznam porotců ročně revidován, má komisař policie tendenci nahrazovat ženami muže, kteří pozbyli kvalifikaci pro tuto službu, a sleduje cíl zabezpečit vyrovnanější distribuci porotců mezi oběma pohlavími, když se na seznam zařazují další porotci. Jedním z opatření, které bylo přijato, bylo přidat na seznam porotců státní nebo bankovní zaměstnance, mezi nimiž jsou podstatně zastoupeny skupiny žen. Rovněž byli na seznam doplněni absolventi univerzity, a to z toho důvodu, že zde existuje rovný počet mužů a žen. Vláda poznamenala, že v důsledku tohoto pokračujícího procesu se ke dni 15. listopadu 2004, kdy vyšel vládní věstník, objevilo na seznamu porotců 6344 žen a 10 195 mužů. Vláda rovněž objasnila, že zatímco neexistuje žádný maximální limit pro počet lidí

zařazených na seznam porotců, skutečný zahrnutý počet závisí na kontrolách prováděných komisařem policie a na praxi zařazování na seznam pouze kvalifikovaných jednotlivců (mužů či žen), kteří s menší pravděpodobností požádají o výjimku.

54. Rovněž je třeba připomenout, že podle článku 604 odst. 3 TZ (viz výše odstavec 32), je možné udělit výjimku, jestliže porotce je osobou, která pečuje o rodinu nebo o osobu trpící fyzickou či duševní poruchou. Jelikož o své rodiny pečuje více žen než mužů, je větší počet žen diskvalifikován z tohoto hlediska. To však je spíše důsledkem působení sociálně kulturních faktorů než působení zákona.
55. Vláda dále zdůraznila, že obžaloba i obhajoba mají právo vyloučit řadu porotců. Z důvodů kulturní orientace zástupci obhajoby měli spíše tendenci vylučovat ženy-porotkyně, což však bylo spíše diskriminací žen a nikoliv jejich zvýhodňováním.
56. Ve světle výše uvedeného dospěla Vláda k závěru, že praxe výběru a vynětí se služby porotce byla podle článku 4 § 3 ve spojení s článkem 14 Úmluvy oprávněná.

(b) Stěžovatel

57. Stěžovatel si stěžoval na dvojí diskriminační zacházení. Za prvé tvrdil, že s ním bylo zacházeno odlišně od žen, které, i když splňovaly zákonné požadavky, byly povolávány k plnění služby porotce minimálně ve srovnání s muži.
58. Břemeno služby porotce tak bylo kladeno především na muže, zatímco ženy byly od této sociální povinnosti de facto osvobozeny. V tomto ohledu se stěžovatel odvolal na statistiky, které předložil ve vnitrostátním řízení. Stěžovatel poznamenal, že v roce 1996 bylo do volebního registru zapsáno 140 975 žen a 135 527 mužů; avšak na seznam porotců bylo zapsáno pouze 147 žen (z nichž pouze 5 skutečně sloužilo jako porotkyně), oproti 4298 mužům (z nichž 174 skutečně sloužilo jako porotci).
59. Tato diskriminace byla zapříčiněna způsobem, jakým byl seznam porotců sestavován, což nelze omluvit sociálními nebo kulturními důvody nebo výběrem uskutečňovaným na počátku procesu prokurátorem nebo obhájcem. Klíčovým problémem nebyl ve skutečnosti počet žen, které skutečně sloužily jako porotkyně, nýbrž nízký počet žen zapsaných na seznam porotců.
60. Stěžovatel zastával názor, že po roce 1994, kdy vznikla pro ženy povinnost sloužit jako porotkyně stejně jako pro muže, neexistoval žádný zákonný důvod pro pokračující rozlišování mezi oběma pohlavími. Jak muži tak i ženy byli stejně povinni sloužit jako porotci a platily pro ně stejné výjimky. Avšak jelikož většinu lidí zapsaných na seznam tvořili muži, jediným vysvětlením byla diskriminační administrativní praxe.
61. Stěžovatel nedokázal vysvětlit vzrůstající počet žen registrovaných jako porotkyně v letech 1996 a 1997, avšak poukázal na to, že k nárůstu došlo až tři roky po změně z roku 1994. Skutečnost, že počet žen vybraných za porotkyně konstantně rostl, lze rovněž vysvětlit rozsudkem vynesným v jeho případě Ústavním soudem, v němž byla doporučena revize systému sestavování seznamu. V každém případě napadená diskriminace trvala nejméně 26 let, včetně roku, kdy stěžovatel podal svou stížnost vnitrostátním soudům.
62. Pokud jde o argument Vlády, že převažující počet mužů byl důsledkem toho, že ve veřejném a profesním životě působí méně žen, stěžovatel poznamenal, že zákon nevyžaduje, aby osoba, má-li se stát porotcem, byla v těchto oblastech aktivní. Argument Vlády lze dokonce pokládat za diskriminační vůči lidem, kteří se rozhodli studovat na univerzitě nebo se stát ženami v domácnosti. Stěžovatel rovněž tvrdil, že sociálně-kulturní faktory zmíněné Vládou nemohou ospravedlnit rozdílné zacházení, zejména když byl zákon změněn, aby eliminoval diskriminační znění.
63. Stěžovatel měl za to, že napadené rozdíly v zacházení postrádaly objektivní a racionální zdůvodnění. Muži nemají žádné výjimečné schopnosti, které by je činily pro službu porotce vhodnějšími než ženy. Účelem porotního systému by mělo být, aby zabezpečoval, že obžalovaný bude souzen vzorkem společnosti. Porota převážně složená z mužů by vytvořila

nevyvážený systém trestní justice ve vztahu k procesům, v nichž ženy jsou obhájkyňmi, oběťmi či svědkyňmi.

64. Stěžovatel měl dále za to, že byl rovněž diskriminován vis-a-vis dalším mužům, kteří, i když byli volitelní pro službu porotce, nebyli nikdy obesláni, aby sloužili jako porotci.
65. Stěžovatel tvrdil, že způsob, jakým byly aplikovány zákony upravující službu porotce, vedl k situaci, za níž bylo ke službě porotce povoláváno pouze nízké procento obyvatel. Ze statistických osob volitelných pro službu porotce bylo k této službě povoláváno pouze několik set. Seznamy porotců nebyly sestavovány každý rok a na seznamech byla ponechávána stejná jména. I když zákon jasně vyžadoval, aby byly seznamy porotců sestavovány každoročně, praxí bylo, jak v podstatě přiznala Vláda, provést prostou roční kontrolu těch, kteří pozbyli kvalifikace nebo kteří během posledních dvanácti měsíců zemřeli.
66. V tomto ohledu stěžovatel poznamenal, že počet osob zapsaných do volebního rejstříku v letech 1996 a 1997 byl 276 502 a 279 487, zatímco počet osob zařazených na seznamy porotců činil ve stejných letech „)45 a 9997. Z toho plyne, že břemeno služby porotce bylo omezené, a to v roce 1996 na 1,6% a v roce 1997 na 3,57% volitelných osob. Kromě toho, v roce 1997 činil počet registrovaných voličů-mužů 137 090; avšak pouze 392 mužů bylo povoláno ke službě předsedů poroty a 7111 bylo povoláno ke službě porotce. I když se připustí, že pouze malého procenta osob bylo zapotřebí každý rok, aby sloužily jako porotci, stěžovatel zdůraznil, že břemeno této služby bylo po řadu let ukládáno stejným lidem, reprezentujícím malou menšinu obyvatel. V této souvislosti stěžovatel poukázal na to, že on byl poprvé zařazen na seznamy v roce 1971 a že od té doby nebylo jeho jméno vymazáno.
67. Podle stěžovatelova názoru je situace stále neuspokojivá. Dokonce ani po změnách z roku 2002 nebyly seznamy sestaveny de novo. Státní orgány se pouze omezily na nahrazení lidí, kteří pozbyli kvalifikace. V důsledku toho je na seznamu pouze 6% obyvatel (3,5% mužů a 2,5% žen).
68. Stěžovatel poznamenal, že Vláda nepředložila žádné odůvodnění, jímž by vysvětlila rozdílnost zacházení, jímž trpěl, vis-a-vis dalším mužům.
69. Podle názoru stěžovatele je občanská povinnost běžná, je-li vynucována a nařizována spravedlivě a je-li rozdělena mezi kvalifikované členy společnosti. Značná část společnosti podléhá spravedlivému porotnímu systému. Oproti tomu, jako je tomu v jeho případě, jestliže určitá povinnost klade excesivní a disproportionální břemeno na jednotlivce, dochází k diskriminaci odporující Úmluvě. Stěžovatel se odvolal na výše citované rozsudky, kdy Nejvyšší soud Spojených států kritizoval praxi ukládání břemene služby porotce pouze na část obyvatel a vylučování etnické či rasové skupiny ze služby porotce. Kromě toho, případ Taylor v. Louisiana (419 U.S. 522 /1975/) se týkal situace, kdy ženy nemohly být vybírány jako porotkyně, pokud předtím písemně neprohlásily, že si přejí jako porotkyně sloužit. Nejvyšší soud konstatoval, že „jestli někdy došlo k případu, že ženy nebyly kvalifikovány zasedat jako porotkyně nebo se nacházely v situaci, kdy žádná z nich nebyla povinna vykonávat službu porotkyně, pak tato doba již dávno minula“). Stěžovatel uvedl, že situace na Maltě je podobná situaci ve Státu Louisiana v době Taylorova případu.
70. Hodnocení Soudu

(a) Obecné principy

70. Judikatura Soudu stanoví, že diskriminace znamená rozdílné zacházení s osobami v relevantně podobné situaci bez objektivního a racionálního odůvodnění (Willis v. Spojené království, č. 36042/97, § 48, ECHR 2002-IV). Avšak ne každé rozdílné zacházení je porušením článku 14. Je třeba prokázat, že ostatní osoby v analogické nebo relevantně podobné situaci se těší preferenčnímu zacházení a že tato distinkce je diskriminační (Unal Tekeli v. Turecko, č. 29865/96, § 49, 16. listopadu 2004).
71. Rozdílnost v zacházení je diskriminační ve smyslu článku 14, jestliže postrádá objektivní a racionální odůvodnění. Existence takového odůvodnění musí být vyhodnocena ve vztahu k

principům které běžně převládají v demokratických společnostech. Rozdílnost v zacházení při výkonu práva zakotveného v Úmluvě nesmí pouze sledovat legitimní cíl: článek 14 je porušen i tehdy, je-li jasně prokázáno, že neexistuje žádný „racionální vztah proporcionality mezi použitými prostředky a cílem, jehož má být dosaženo“ (viz např. Petrovic v. Rakousko, rozsudek ze dne 27. března 1998, Reports 1998-11, str. 586, § 30 a Lithgow a ostatní v. Spojené království, rozsudek ze dne 8. července 1986, Série A č. 102, str. 66-67, § 177).

72. Jinými slovy, pojem diskriminace zahrnuje obecně případy, kdy se s osobou nebo skupinou zachází, bez řádného odůvodnění, méně příznivě než s jinou, i když příznivější zacházení není Úmluvou vyžadováno (Abdulaziz, Cabales a Balkandali v. Spojené království, rozsudek ze dne 28. května 1985, Série A č. 94, str. 39, § 82). Článek 14 nezakazuje rozdíly v zacházení, které spočívají na objektivním vyhodnocení esenciálně rozdílných faktických okolností a které, opírajíce se o veřejný zájem, vytvářejí spravedlivou rovnováhu mezi ochranou zájmů společnosti a respektováním práv a svobod zaručených Úmluvou (viz, mimo jiné, G.M.B. a K.M. v. Švýcarsko /Dec./, č. 36797/97, 27. září 2001).
73. Smluvní státy se těší určitému rozsahu volné úvahy při hodnocení, zda a v jaké míře rozdílnosti v jinak podobných situacích opravňují k rozdílnému zacházení (Gaygusuz v. Rakousko, rozsudek ze dne 16. září 1996, Reports 1996-IV, str. 1142, § 42). Rozsah volné úvahy se bude měnit podle okolností, předmětné záležitosti a jejího pozadí (Rasmussen v. Dánsko, rozsudek ze dne 28. listopadu 1984, Série A č. 87, str. 15, § 40 a Inze v. Rakousko, rozsudek ze dne 28. října 1987, Série A č. 126, str. 18, § 41), avšak konečné rozhodnutí ohledně dodržení požadavků Úmluvy přísluší Soudu. I když je Úmluva především systémem ochrany lidských práv, Soud nicméně musí přihlížet k měnícím se podmínkám ve smluvních státech a reagovat například na vzniklý konsensus o standardech, jichž má být dosaženo (Unal Tekeli, rozsudek citovaný výše, § 54 a mutatis mutandis Stafford v. Spojené království /GC/, č. 46295/99, § 68, ECHR 2002-IV).

(b) Zda došlo k rozdílnému zacházení mezi osobami v podobných situacích

74. Soud konstatuje, že stěžovatel akceptuje, že napadená rozdílnost v zacházení nezávisí na znění vnitrostátních ustanovení. Maltské právo platné v relevantní době nečinilo žádný rozdíl mezi pohlavími, neboť muži i ženy měli stejné právo být voleni do služby porotce (viz článek 603 odst. 1 TZ, odstavec 30 výše). Zmíněná diskriminace naopak spočívala v tom, co stěžovatel popsal jako zavedenou praxi, vyznačující se řadou faktorů, jako například způsobem, jakým byl seznam porotců sestavován, a kritérii pro osvobození od služby porotce.

V důsledku toho bylo ke službě porotce povoláváno pouze zanedbatelné procento žen.

75. Soud již v dřívějších případech konstatoval, že samotné statistiky nepostačují k tomu, aby odhalily praxi, kterou lze klasifikovat jako diskriminační (Hugh Jordan v. Spojené království, č. 24746/94, § 154, 4. května 2001). Současně se Soud domnívá, že diskriminace, která je potenciálně v rozporu s Úmluvou, může vyplývat nejen z legislativního opatření (viz, pokud jde o sociální povinnosti, Karlheinz Schmidt, rozsudek citovaný výše, str. 32 - 33, § 24 - 29), ale také ze situace de facto.
76. Soud poznamenává, že ze statistik předložených stranami (viz výše odstavce 53 a 59) je zřejmé, že v roce 1997 - v roce, kdy byl stěžovatel povolán ke službě porotce a nedostavil se k soudnímu jednání - byl počet mužů (7503) zařazených na seznam porotců třikrát vyšší než počet žen (2494). V předchozím roce byl tento rozdíl ještě výraznější, protože na seznam porotců bylo zařazeno pouze 147 žen oproti 4298 mužům. Soud je rovněž překvapen skutečností, že v roce 1996 sloužilo jako porotci 174 mužů a 5 žen.
77. Soud má za to, že tato čísla ukazují, že občanská povinnost služby porotce byla převážně ukládána mužům. Proto zde docházelo k rozdílnému zacházení mezi dvěma skupinami - muži a ženami - které, pokud jde o tuto povinnost, byly v podobné situaci.

78. Je pravdou, jak poukázala Vláda, že od roku 1997 byl zahájen proces s cílem uvést do souladu počet žen zaregistrovaných jako porotkyně s počtem mužů. V důsledku toho bylo v roce 2004 zařazeno na seznam porotců 637 žen a 10 195 mužů, což ukazuje na významný nárůst počtu žen volitelných v současné době pro službu porotce. Tím však není vyvrácen názor, že v relevantní době, když byl stěžovatel povolán ke službě porotce a nedostavil se, byl na seznam porotců zařazen pouze zanedbatelný počet žen k výkonu služby porotce.

(c) Zda existuje objektivní a racionální odůvodnění

79. Soud připomíná, že pokud mají politika nebo obecné opatření disproporcionální prejudiciální účinky na skupinu lidí, nelze vyloučit možnost, že budou shledány diskriminačními, i když nejsou zaměřeny na tuto skupinu nebo proti ní směřují (McShane v. Spojené království č. 43290/98, § 135, 28. května 2002). Kromě toho by Soudu musely být předloženy velmi závažné důvody, ještě než Soud mohl shledat rozdílnost v zacházení opírající se výlučně o důvod pohlaví, jako slučitelné s Úmluvou (Willis v. Spojené království, rozsudek ze dne 24. června 1993, Série A č. 263, str. 22, § 67).

80. V daném případě Vláda tvrdila, že rozdílnost v zacházení závisela na řadě faktorů. Zaprvé, porotci byli voleni z té části obyvatel, kteří byli aktivní v ekonomice a v povoláních. Kromě toho, v souladu s článkem 604 odst. 3 TZ, mohlo být osvobození od služby porotce přiznáno osobám, které se staraly o svou rodinu. Závěrem, „z důvodů kulturní orientace“), mohli mít obhájeci tendenci napadat porotkyně (viz výše odstavce 53, 55 a 56).

81. Soud má pochybnosti, zda faktory uvedené Vládou stačí k vysvětlení významného rozlišování při přidělování služby porotce. Soud dále poznamenává, že druhý a třetí faktor se vztahují pouze k tomu počtu žen, které službu porotkyně skutečně vykonávaly, a nevysvětlují, proč na seznam porotců byl zařazen velmi nízký počet žen. Na každý pád faktory, které Vláda zdůraznila, jsou pouze objasněním mechanismu, který vedl k napadenému rozdílnému zacházení. Soudu nebyl předložen žádný hodnověrný argument, který by toto rozdílné zacházení ospravedlňoval. Nebylo zejména prokázáno, že rozdílnost v zacházení sledovala legitimní účel a že zde existoval rozumný vztah proporcionality mezi použitými prostředky a cílem, který měl být realizován.

82. Ve světle výše uvedeného Soud nalézá, že byl porušen článek 14 ve spojení s článkem 4 § 3 (d) Úmluvy.

83. Tento závěr zprošťuje Soud povinnosti zkoumat, zda byl stěžovatel diskriminován též vůči ostatním mužům, kteří, ačkoli byli volitelní pro službu porotce, nikdy nebyli povoláni, aby jako porotci sloužili.

84. Údajné porušení článku 14 Úmluvy ve spojení s článkem 6

85. Ve vztahu k občanské povinnosti, která mu byla uložena, stěžovatel tvrdil, že byl podroben trestnímu řízení, bylo mu nařízeno zaplatit pokutu a bylo mu vyhrožováno, že při včasném nezaplacení mu bude udělen trest odnětí svobody. Odvolal se na článek 14 Úmluvy ve spojení s článkem 6. Relevantní část článku 6 zní takto:

„1. Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě ... projednána ... nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti trestního obvinění proti němu. ...“

1. Argumentace stran

2. Vláda

3. Vláda konstatovala, že stěžovatel se stal povinným zaplatit pokutu, protože se rozhodl ignorovat své obeslání k soudu. Stěžovatel si nestěžoval na nespravedlivý proces nebo na absenci nezávislosti či nestrannosti vnitrostátního soudu. Nestěžoval si ani na to, že by jeho situace byla odlišná, kdyby byl ženou. Proto zde nelze odhalit žádnou diskriminaci z důvodu pohlaví.

4. Podle názoru Vlády mohlo by být stěžovatelově stížnosti rozuměno tak, že jelikož existovalo více porotců-mužů, bylo pravděpodobnější, že porotce-muž se stane spíše povinným zaplatit pokutu, bude-li ignorovat své povinnosti. Přijetí tohoto argumentu by se rovnalo konstatování, že zákon o prostituci je v rozporu s článkem 14 ve spojení s článkem 6 pouze proto, že existuje více prostitutek než prostitutů. V každém případě stěžovatel tvrdil, že ostatní budou oběťmi údajného porušení, přičemž ale on sám nebude obětí.
5. Vláda zastávala názor, že stížnost podle článku 6 se opírá o stejné skutečnosti jako stížnosti uvedené v souvislosti s článkem 14 a článkem 4 § 3 písm. d). Ve skutečnosti existovalo nezbytné spojení mezi trestním řízením proti stěžovateli a pokutou, která mu byla uložena za ignorování soudní obsílky povolávající jej ke službě porotce.
6. Stěžovatel
7. Stěžovatel měl za to, že řízení, v němž byl trestní soud požádán změnit pokutu na trest odnětí svobody, spadá pod rozsah článku 6 Úmluvy. Stěžovatel dále tvrdil, že porušení článku 6 ve spojení s článkem 14 Úmluvy „nutně nastalo jako důsledek stížnosti podané podle článku 14 a článku 4 § 3 písm. d)“. V tomto ohledu stěžovatel uvedl, že existuje silné spojení mezi službou porotce a řízením, které bylo proti němu vedeno. Sestavování seznamu porotců, obsílka zasláná stěžovateli, pokuta mu udělená a řízení o její změně byly událostmi, které na sobě byly vzájemně závislé a zcela propojené.
8. Hodnocení Soudu
9. Soud konstatuje, že stěžovatel netvrdil, že řízení vedené proti němu bylo nějak nespravedlivé nebo že by některé z práv zaručených článkem 6 bylo porušeno. V každém případě však Soud poznamenává, že trestní řízení bylo pouhým důsledkem existence diskriminační občanské povinnosti. S přihlédnutím k nálezu, že došlo k porušení článku 14 ve spojení s článkem 4 § 3 písm. d) (viz výše odstavec 84), Soud nepokládá za nutné zkoumat, zda byl také porušen článek 14 ve spojení s článkem 6 (viz, mutatis mutandis, Karlheinz Schmidt, rozsudek citovaný výše, str. 34, § 30).

III. Aplikace článku 41 Úmluvy

90. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud zjistí, že došlo k porušení Úmluvy nebo Protokolů k ní, a jestliže vnitrostátní právo dotčené Vysoké smluvní strany umožňuje pouze částečnou nápravu, přiznává Soud v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

1. Škoda
2. Stěžovatel uvedl, že jeho služba porotce měla za následek, že po řadu dní nemohl vykonávat své povolání. Jelikož finanční ztrátu je však obtížné vyčíslit, neuplatňuje v tomto ohledu žádný požadavek. Stěžovatel byl dále povinen pokutu ve výši 100 MTL (cca 240 EUR), která byla přímým důsledkem diskriminace, jež je předmětem stížnosti. Stěžovatel požadoval vrácení této částky. Pokud jde o morální újmu, přenechal stěžovatel tuto záležitost k volné úvaze Soudu. Zdůraznil, že jeho jméno bylo ponecháno na seznamu porotců a předsedů poroty, uveřejněném v roce 2005.
3. Vláda se k požadavkům stěžovatele nevyjádřila.
4. Pokud jde o vrácení zmíněné pokuty ve výši 240 EUR, Soud poznamenává, že tato pokuta byla udělena za nedostavení se k trestnímu soudu; nebylo prokázáno, že přímo souvisela s praxí shledanou jako odporující Úmluvě. Soud má dále za to, že nález porušení je sám o sobě dostatečným spravedlivým zadostiučiněním za jakoukoli morální újmu, kterou stěžovatel utrpěl.
5. Náklady a výdaje
6. Stěžovatel požadoval částku 723,33 MTL (cca 1736 EUR) jako náhradu nákladů vynaložených na vnitrostátní úrovni. V tomto ohledu předložil účet, vystavený kancléřem soudu. Dále

stěžovatel požadoval celkovou částku 2353,4 MTL (cca 5648 EUR), k níž je třeba připočíst 368 EUR, za řízení před Soudem, přičemž tyto částky pokrývají jak poplatky za advokáty, tak náklady za jejich účast při ústním jednání dne 24. května 2005. Požadovaná celková částka tak činí 7752 EUR.

7. Vláda se k požadavkům stěžovatele nevyjádřila.
8. Podle ustálené judikatury Soudu lze přiznat náhradu nákladů a výdajů vynaložených stěžovatelem pouze, pokud byly skutečně a nezbytně vynaloženy a jsou rozumné co do jejich výše (viz, inter alia, *Belziuk v. Polsko*, rozsudek ze dne 25. března 1998, Reports 1998-11, str. 573, § 49 a *Craxi v. Itálie*, č. 34896/97, § 115, 5. prosince 2002).
9. V daném případě má Soud za to, že celková požadovaná částka je rozumná. Proto přiznává stěžovateli částku 7752 EUR plus jakoukoli daň, která může být splatná z této částky.
10. Úroky z prodlení
11. Soud pokládá za vhodné, aby úroky z prodlení vycházely z marginální úrokové míry pro půjčky Evropské centrální banky, k níž by měly být připočteny tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD

1. Konstatuje šesti hlasy proti jednomu, že článek 14 Úmluvy ve spojení s článkem 4 § 3 písm. d) je na daný případ aplikovatelný;
2. Konstatuje šesti hlasy proti jednomu, že byl porušen článek 14 Úmluvy ve spojení s článkem 4 § 3 písm. d);
3. Konstatuje jednomyslně, že není nutné zkoumat, zda byl porušen článek 14 Úmluvy ve spojení s článkem 6;
4. Konstatuje jednomyslně,

(a) že žalovaný stát je povinen vyplatit stěžovateli ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy se rozsudek stane konečným podle článku 44 § 2 Úmluvy, následující částky, které budou převedeny na maltské liry kursem aplikovatelným ke dni platby:

(i) 7752 EUR (sedm tisíc sedm set padesát dva euro) jako náhradu nákladů a výdajů;

(ii) jakoukoli daň, která může být splatná z této částky;

(b) že po uplynutí výše uvedených tří měsíců až do vyrovnání budou z výše uvedené částky splatné prosté úroky podle kurzu rovnajícího se marginální úrokové míře pro půjčky Evropské centrální banky, k níž budou připočteny tři procentní body;

5. Zamítá jednomyslně zbývající část požadavku stěžovatele na spravedlivé zadostiučinění.

Vyhotoveno v angličtině a vyhlášeno písemně dne 20. června 2006 v souladu s ustanovením 77 § 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

T.L. EARLY

tajemník sekce

1. BRATZA

předseda

* Viz Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku - Přílohový sešit XI/1997, rozhodnutí ES o stížnosti č. 20060/92, str. 33.

** Viz Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku - Přílohový sešit XLIII - XLIV/2005, Rozhodnutí ES o stížnosti č. 20458/92, str. 2.